

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

7. Callisto cur in ursam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

convitiatorum & maledictorum aculeis momordit, proscidit, dilaniavit. Midæ aures in asininas migrasse diximus; quò depravatum aurium iudicium, & stolidæ præcordia mentis insinuantur, qui Panis Fistulam solus omnibus dissentientibus citharæ Apollinis, hoc est, iniqua æquis, mala bonis solebat anteferre. Hæc clariùs patebunt ex ijs, quæ porrò in explicatione fabularum prosequemur.

VII. (g) Hic loci adjuncta Lycaoni est filia sua *Callisto*, quæ comes fuit Dianæ, & nomen à *pulchritudine* accepit. Quæ cum à Jove vitata fuisset (nam hujus deorum Rectoris flagitia passim traducuntur à Poëtis, ut significarent, cum magna fortuna plerumque magna vitia juncta esse) Dianam, quippe integritatis studiosissima, tantum abominata scelus, eam è consortio suo repulit. Non minùs detestata pellicem Juno, eam commutavit in horridam *ursam*. Poëtam audiamus; Juno furens ait:

Haud impune feres: adimam tibi namque figuram,
 Qua tibi, quaque places nostro importam marito.
 Dixit, & arreptam prensis à fronte capillis,
 Stravit humi pronam, tendebat brachia supplex:
 Brachia cœperunt nigris horrescere villis,
 Curvarique manus, & aduncos crescere in ungues,
 Officiòque pedum fungi, laudatæque quondam
 Ora Jovi, lato fieri deformia rictu:
 Nevè preces animos, & verba precantia flectant,
 Posse loqui eripitur! vox iracunda, minaxque,
 Plenæque terroris rauco de guttore fertur.
 Mens antiqua tamen facta quoque mansit in ursâ,
 Assiduòque suos gemitu restata dolores,
 Qualescunque manus ad cœlum & sidera tollit.
 Ingratùmque Jovem nequeat cum dicere, sentit.
 Ah, quoties solâ non ausa quiescere silvâ,
 Ante domum, quondamque suis erravit in agris?
 Ah, quoties per saxa canum latratibus acta est,
 Venatrixque metu venantùm territa fugit?
 Sæpe feris latuit visis, oblita quid esset,
 Vrsæque conspectos in montibus horruit ursos,
 Pertimuitque lupos, quamvis pater esset in illis.
 Ubi nota quædam ad moralem doctrinam pertinentia. r. Juno, Ze-
 lory-

G 2

(g) *Callisto Lycaonis filia cur in ursam?*

lotypia fervens, arripuit pellicem crinibus, quibus promiscue viris placere studebat. 2. Strauit eam humi, pugnis contudit, pedibus protrudit altius sese efferentem. 3. In bestiam pilis & pelle horrentem, convertit, quæ venustate formæ luxuriabat. 4. *Mens antiqua mansit* in Callisto; nam mutatâ figurâ, conscientia nihilominus stimulis exagitabatur & urforum ac luporum spectris, terrorum, inquam, phantasia, & animi perturbantium percellabatur. 5. In quibus peccavit, in ijs est punita; pro flavis cincinnis, nigros & horridos villos induit. Pro manuum & pedum gesticulationibus, deformes & sævi unguis succreverunt; pro faciei elegantia subjerunt rictus aspectu terribiles. Et vox illa blanda, suavisque, in fremitum, & murmur horrificum mutata est. 6. Et illi, quos antea in oculis & in sinu ferebat, amatores scilicet libidinantis formæ, jam quales occurrebant? urforum ac luporum specie. In hæc monstra vertuntur primæ lascivi amoris blanditiæ. 7. Et tamen inter sidera locus huic adulteræ datus est à Jove. Nempe scelus cum autorem vel adiutorem haber illustrem, felix putatur. 8. Callisto nomen in cælo mutavit, & *Arctos*, seu *Vrsa major* (Græcis *Helice*) appellata est. Sæpe quidem mutato crimina palliantur nomine, sed non extinguuntur. Haud ignoravit Thetis, maris dea, sideris hujus adulterinos radios, non permisit *Vrsam* cœlestem æquore tingi (id est, aliorum instar astrorum occidendo, sese undis mergere) ne scelerato contactu inficeretur aquarum puritas. Adeo detestanda sunt flagitia ipsis etiam elementis, ut, si rerum omnium supremus moderator annueret, *Orbis terrarum pugnaret contra insensatos*, id est, sceleribus contaminatos, aut si mollius loqui placet, *illustres*, qualis inter astra Callisto fulget. Quid quod *Vrsa* quoque Minor (quæ *Cynosura* appellatur) è Jovis nutricibus fuisse dicitur. Natalis Comes lib. 2. cap. 1. ideoque cælo recepta, in quam ingeniosè quidam lusit:

Hirsutos effata sinus, scabramque papillam

Gnosia lactenti præbuit *Vrsa* Jovi.

Hinc tenuit primam prima inter sidera sedem,

Navibus irato suspicienda mari.

Sit vilis, sit inops, sit agresti agrestior *ursa*,

Quem regum extollit gratia, siduserit.

Huc facit, quod de *Arcturo*, seu *Arctophylace* sive *Bubulco* *Vrsæ* majoris custode canitur:

Quid facit iste boum sacra inter sidera ductor?

Aula Deum caula est? arua per astra colit?

Callisto

Callisto hunc pellex genuit: rigidumque procaci
 Custodem matri praposuere Dij.
 Lubrica res mulier. Rigido custode remoto
 Casta nec in caelo vivere posset Helix.

SYMBOLUM XI.

Homines è lapidibus orti.

1. *Metam.*

Ethicè.

1. Tutela probitatis. 2. Cognitio sui. 3. Homo lapis. 4. Ho-
 mini laborandum. 5. Informatio ad humanitatem. 6. Præ-
 mium probitatis.

Diluvio universali genus omne hominum, demptis illis, qui cum Noacho in *arca* servati fuere, divinæ ultionis immisso interiisse, sacra testatur historia Gen. 7. Neque homines duntaxat, sed animantia pariter rationis expertia illo cataclysmo perierunt. Causa tantæ cladis extiterunt scelera, quæ magis quàm aquæ terrarum orbem inundarunt. Neutrum hoc Poëtas latuit, qui, quod subinde monebimus, è quadam divinarum litterarum umbra ansam figmentis suis arripuerunt. Accipe fabulam, & lapideam hominum originem.

In horrenda illa, communiq; terrarum eluvione Deucalion, Promethei filius, Thessalorum rex, vir pietate præstantissimus, mira Deorum protectione servatus est. Nam cum aquarum impetus omnia obrueret, & ipsa quoque montium cacumina superaret, ipse cum uxore Pyrrha conscensò jam ante parvò navigiò (in quod parentis monitu necessaria comportarant) ad montem quendam in regione Phocide delatus est; qui quòd ibidem *Λαπρὰς* seu *arca* aut *ratis* Deucalionis appulsa esset, initiò *Larnassi*, postea *Parnassi* nomen obtinuit. Quo in loco, in montis culmine constituti, terræque ac sædam rerum faciem conspicati, tantam hominum stragem miserantes, suamque solitudinem deplorantes, Numina loci cum alia, tum imprimis Themidem, comprecati, & sciscitati sunt, qua ratione genus humanum, quod jam exceptis duobus illis, interierat omne, reparari posset; id responsi tulerunt, ut uterque velati caput, Magnæ matris ossa retro jacerent. Cujus obscuritate oraculi cum